

The background of the entire image is a close-up photograph of pink and white ink swirling in water. The colors range from deep magenta to light pink, with white ink creating intricate, cloud-like patterns. The overall effect is soft and artistic.

Uuden ajan murros

Luvut 7-9

KYL/Parkkonen

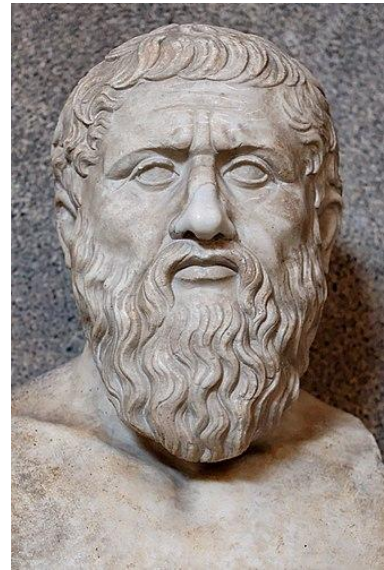
Renessanssi

- La rinascita; antiikin kulttuurin uudelleen syntymä
- Hidas prosessi 1300-luvulta alkaen Pohjois-Italian kaupunkivaltioissa.
- Kieli: latina
- Kaupunkikulttuuri
- Esikuvat: antiikin Kreikan klassinen taide

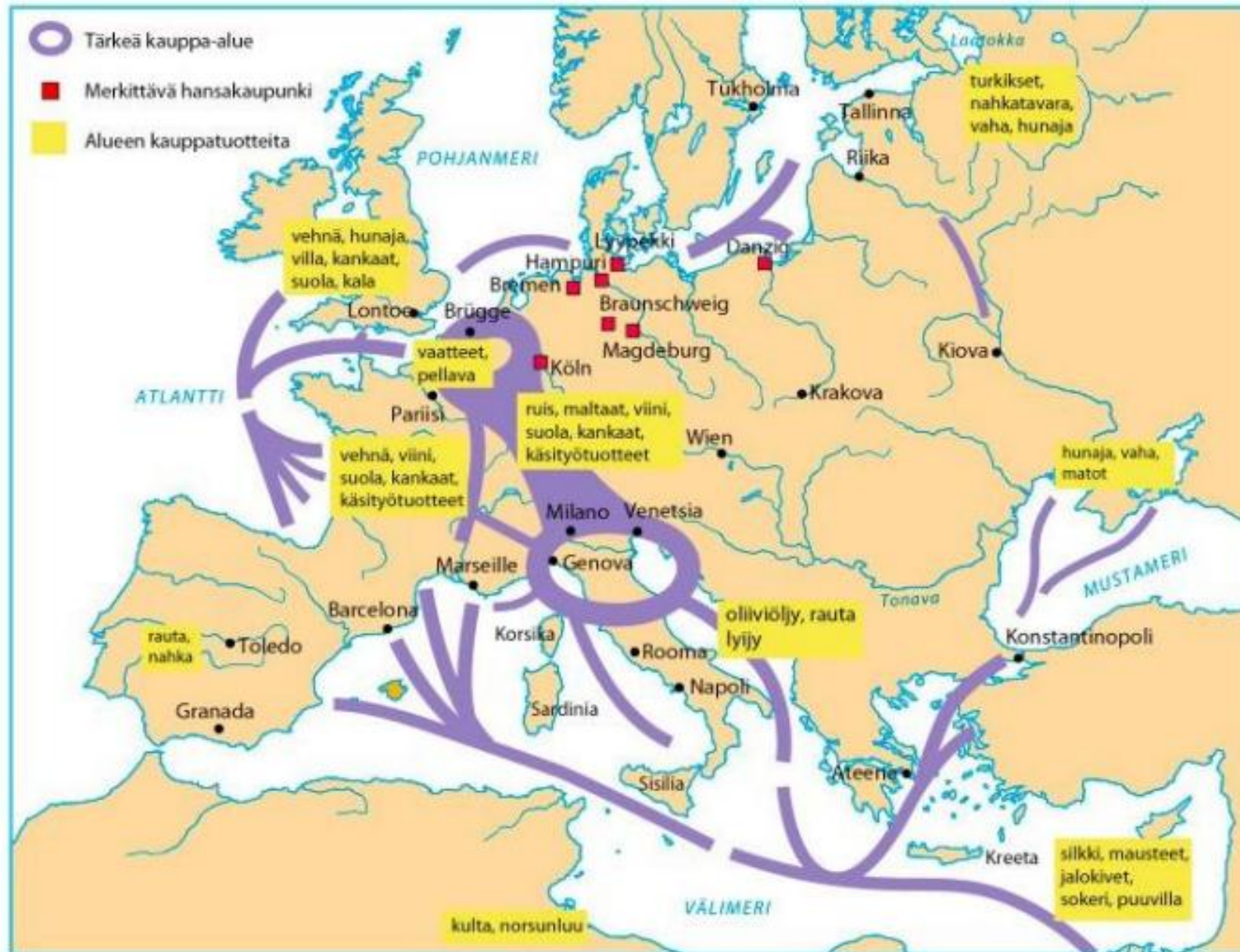
Firenze, renessanssin syntypaikka.

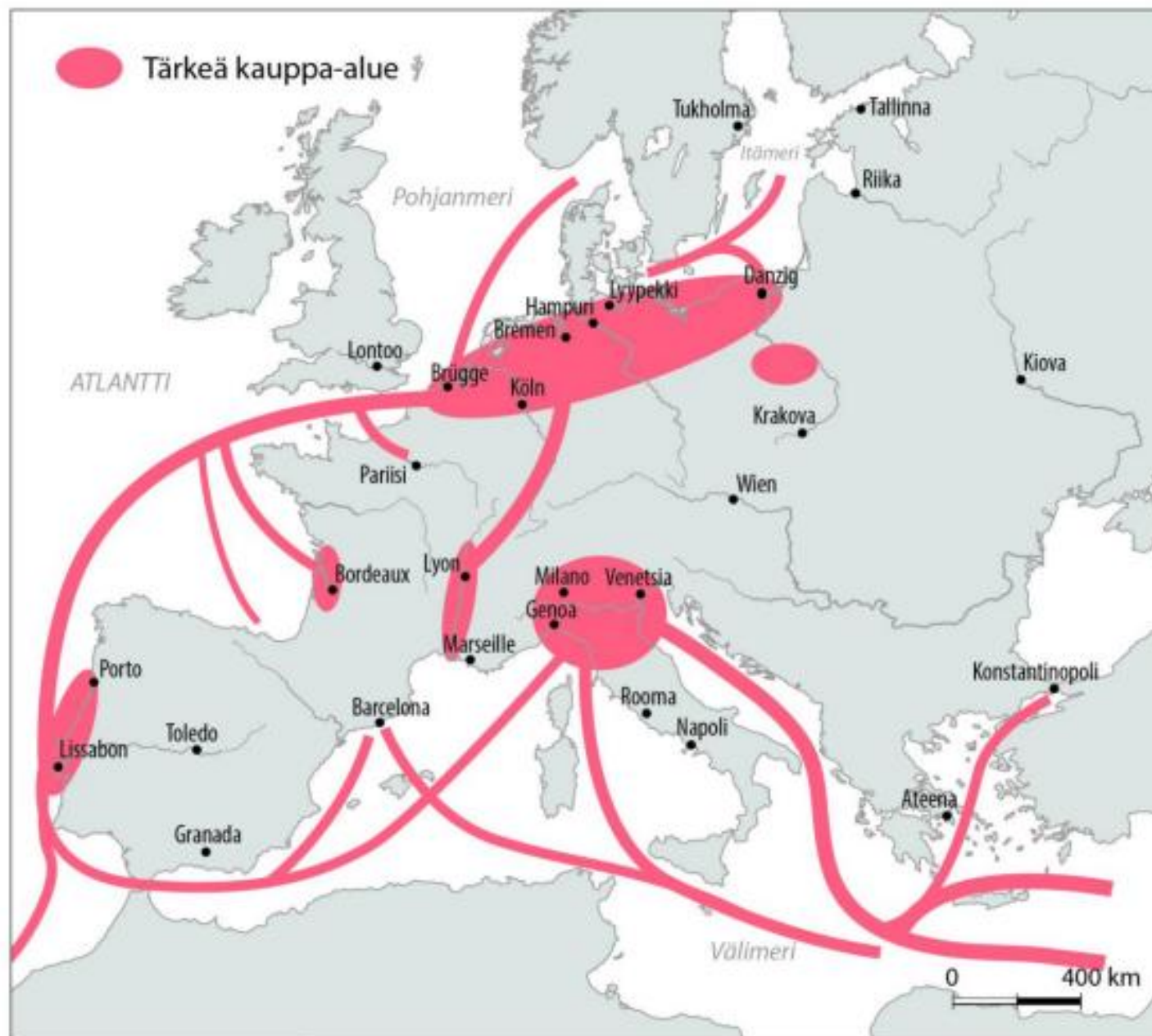
Platon muotifilosofi antiikin Kreikasta

EUROOPAN KAUPPA 1300-LUVULLA

Karttojen tulkinnot: keskiajan kauppa

Kauppa 1300-luvulla: tulkinta kartasta.

Vesireitit: Välimeri, Pohjanmeri, Itämeri + joet kaupankäynnin väylinä.

Pohjois-Italia, Flanderi (Belgia) ja Hansa-kaupungit (Pohjois-Saksa) kaupankäynnin pääpaikkoina.

Silkkitietä pitkin Kiinasta tuotiin Lähi-idän kautta kankaita, mausteita ja posliinia.

Italialaiset kauppiat välittivät tuotteet Euroopan markkinoille.

Euroopasta vietiin metalleja, puuta, oliiviöljyä.

Pohjois-Euroopasta vietiin turkiksia, kalaa ja nahkaa.

Euroopan sisällä liikkui suolaa, viljoja, käsityöntuotteita, viiniä, kankaita.

Kauppa 1400-luvulla: tulkinta kartasta:

Vesireitit edelleen keskeisiä, merireitin käyttö Atlantin rannikolla.

Eurooppaan on syntynyt laajempia kauppalueita mm. Pohjois-Saksaan Hansan ja Flanderin alueet ovat yhdistyneet kaupankäyntialueeksi.

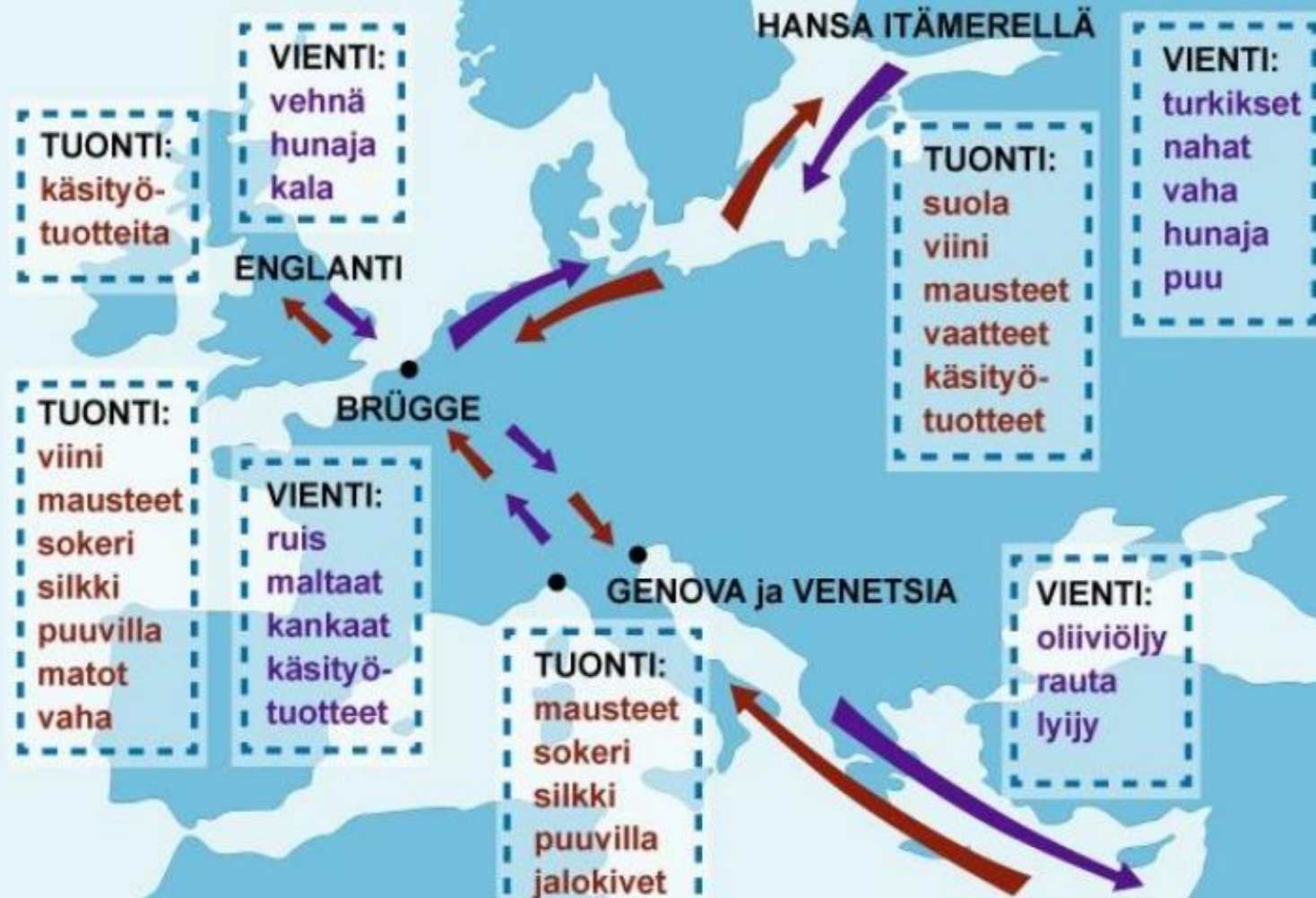
Pohjois-Italia on edelleen vahva kauppa-alue.

Portugalissa ja Ranskassa kauppalueita.

Vesireitti on korvannut maareitin Euroopan halki Alpeilta Pohjois-Eurooppaan.

Kaupankäynti lisääntyi, kaupungit vahvistuivat.

KESKIAJAN KAUPANKÄYNNIN HYÖDYKKEET POHJOIS-EUROOPAN JA ITÄISEN VÄLIMEREN VÄLILLÄ

Renessansikaupungit

Ristiretket: kauppa, kauppareitit, rahatalous,
Vauraus/mahtailu:

- Kaupungit: Firenze, Genova, Pisa, Venetsia
- Ruhtinaat/hovit
- kauppiaat/kauppahuoneet
- Kirkko/paavit: kirkollinen taide

→ **Sijoitukset: tiede/tiedemiehet ja taide/taiteilijat → tieteen kehitys ja taiteen kukoistus!**

→ Arabikauppiaat välittivät antiikin kirjoituksia Eurooppaan

→ Kukoistus 1400- ja 1500 -luvuilla

Rooman kaupungin uusi loisto: Pietarinkirkko ja Vatikaani Michelangelo Buonarrotti (1475-1564)

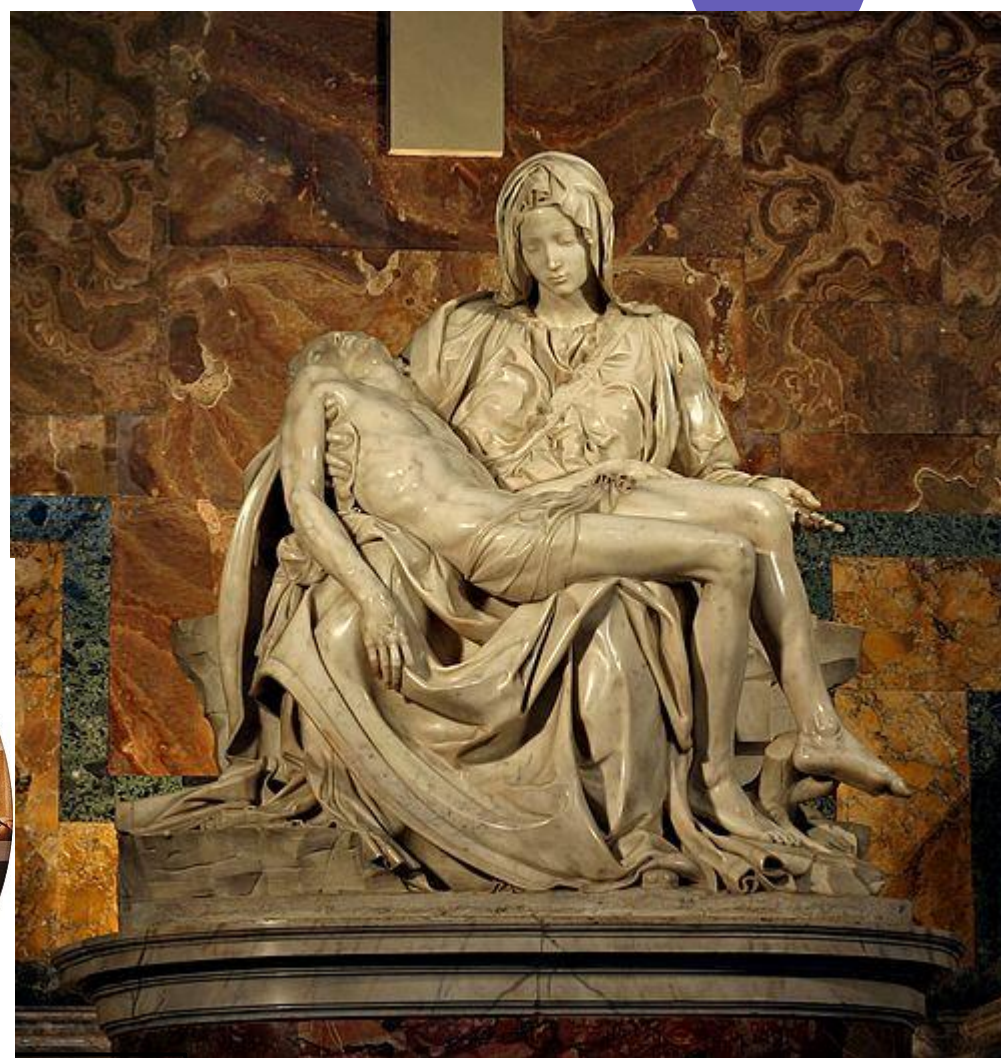

Michelangelo di Lodovico Buonarroti Simoni (1475-1564)

Daavid, 1501-1504. Ilman jalustaakin yli viisimetrisessä marmoriveistoksessa Michelangelo murtaa sovinnaisuuden kahleet kuvaamalla Daavidin ilman suojavarustusta alastomana urheilullisena nuorukaisena, vain linko olallaan.

Michelangelo, Pyhä perhe ja Johannes Kastaja, 1504-1505. Michelangelon ainoa tunnettu paneelimaalaus esittää Jeesusta, Mariaa ja Joosefia pyramidimaisessa sommitelmassa

Michelangelo, Pietà, 1499. Michelangelon varhaisessa marmoriveistoksessa Jeesus on laskettu ristiltä ja hän lepää kuolleena äitinsä sylissä.

Renessanssi vaikutteet leviävät:

- 1453 Konstantinopolin valtaus (Turkkilaiset) → kreikkalaisia oppilaita muuttaa Italiaan Bysantista (kirjoituksia, vaikutteita)
- Kauppiaat levittävät renessanssia Pohjois-Eurooppaan → Alankomaat, Hansa

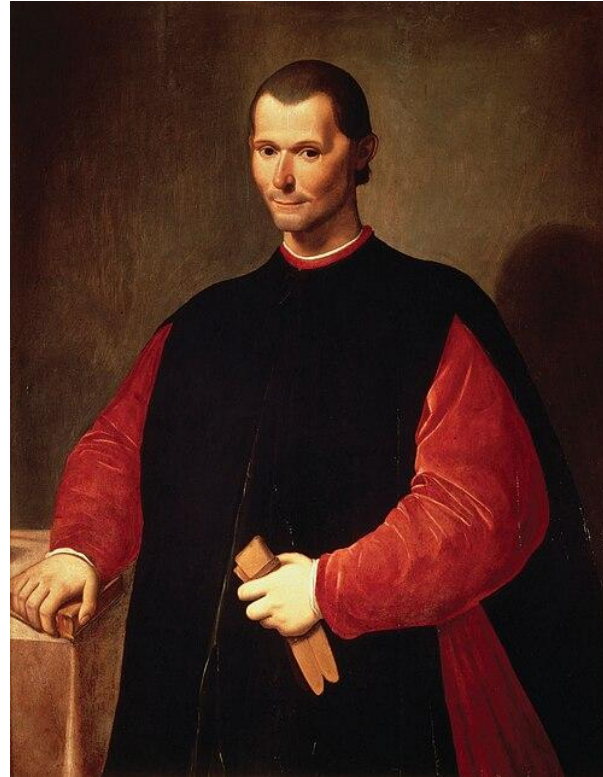
Ihanteet

- Humanismi, ihmisyyden tutkimus, ihmisarvo – ~~raamattu, Jumala~~
- Ihmisen oma tahto, yksilöllisyys – ~~Jumalan tahto, yhteisöllisyys~~
- Järki, itsenäinen ajattelu – ~~uskonto, alistuminen, hierarkia~~
- Maanpäällinen elämä- ~~tuonpuoleinen: paratiisi/helvetti~~
- Kreikan kieli, kansankieli – ~~latina~~
- Retoriikka, puhetaito/keskustelu, koulutus ja kasvatus/käytöstavat-
~~teologia, synti, raamatun ohjeet~~
- Uomo universale, yleisnero, omia rajoja hakeva moniosaaja
- → modernin länsimaisen ihmisen esikuva: yksilöllinen ja omiin kykyihinsä luottava

Keskeisiä henkilöitä:

Erasmus Rotterdamlaisen
muotokuva vuodelta 1523.
Tyhmyyden ylistys

Niccolò Machiavelli
Ruhtinas -teos
Valtion hallitsemisen ohjeet.
Machaivellisti = häikäilemätön
hallitsija; oma etu, kovat keinot

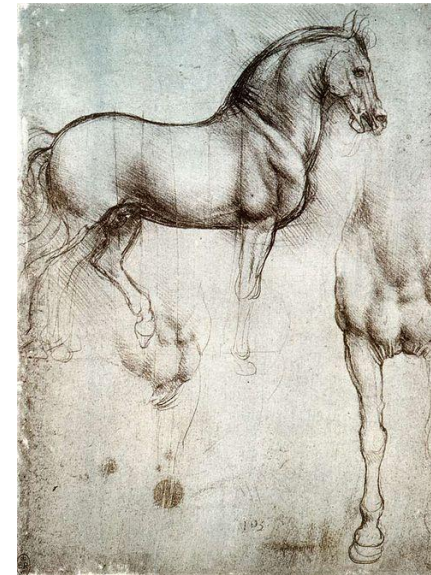
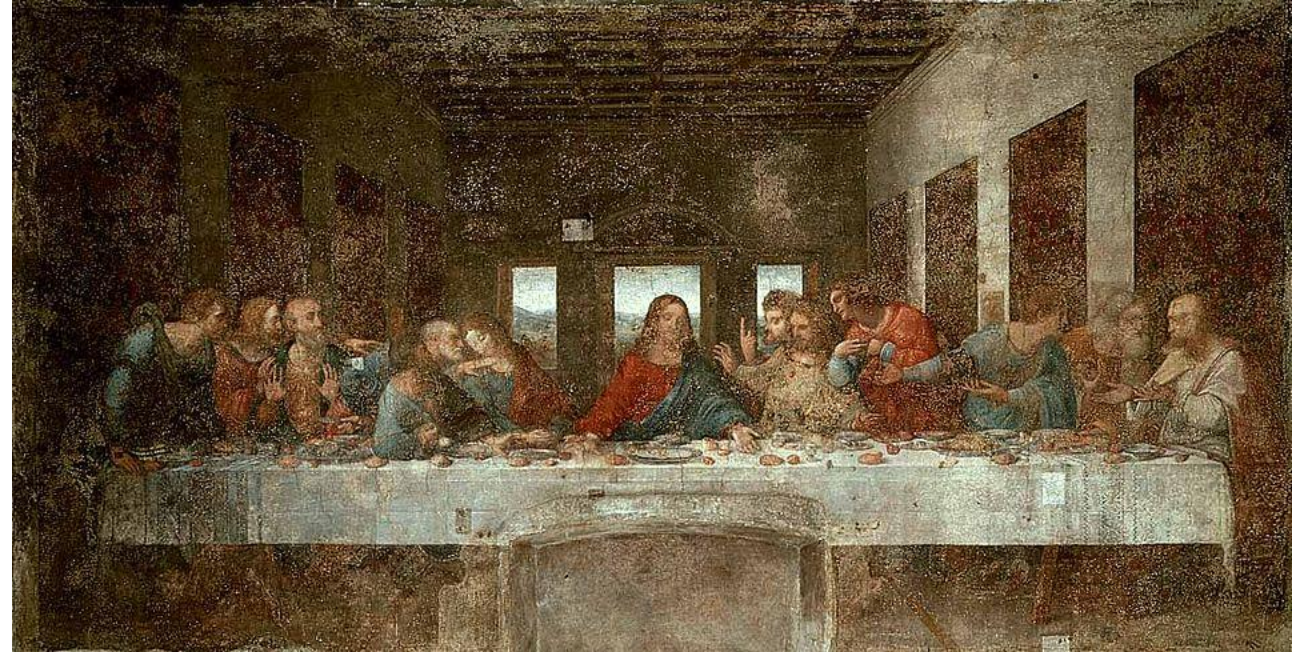
Jan van Eyck Arnolfinin perhe

Leonardo da Vinci

1452-1519

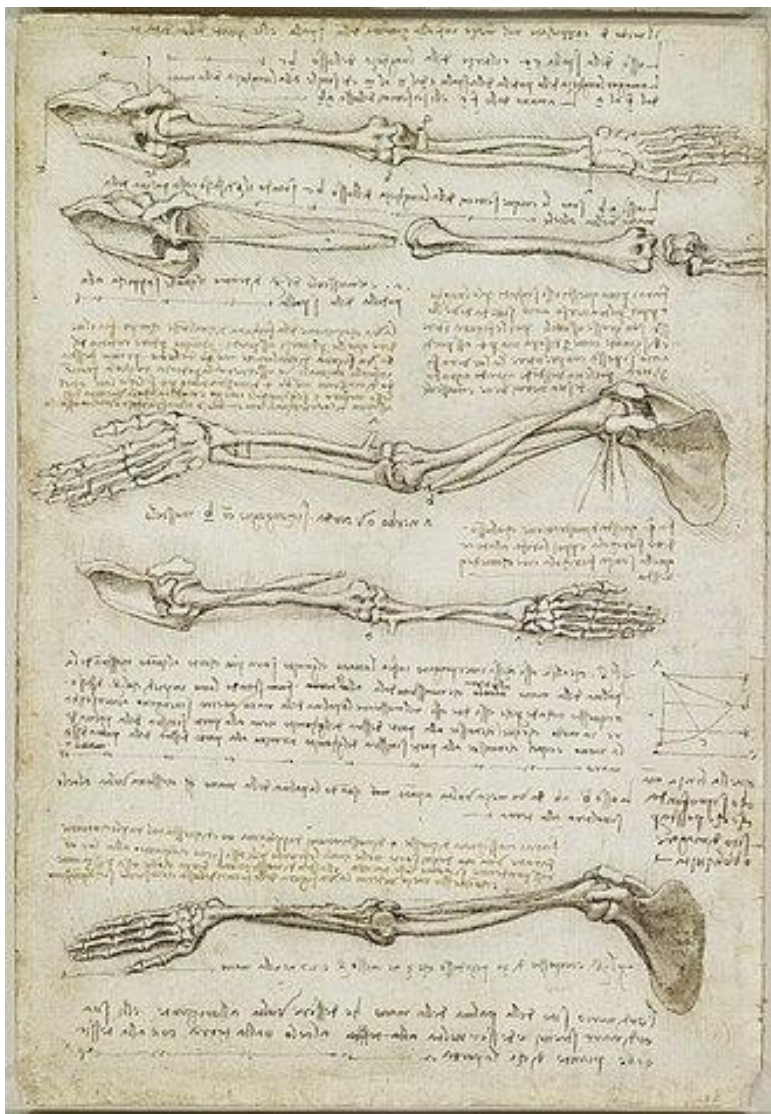
Luolamadonna, National Gallery, Lontoo, mahdollisesti vuosilta 1505-1508, kertoo Leonardon kiinnostuksesta luontoon.

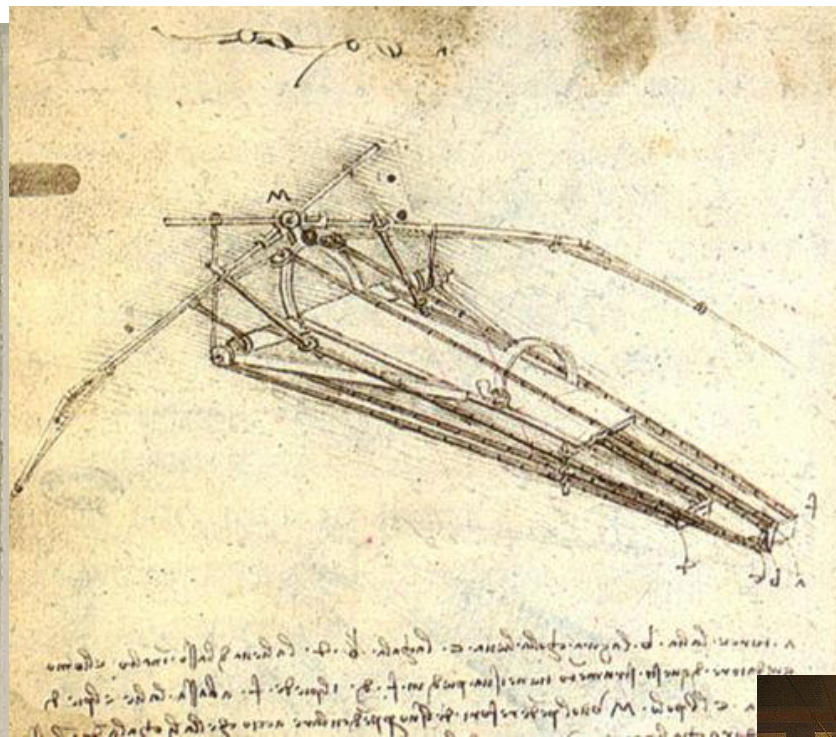
Pyhä ehtoollinen (1498). Santa Maria delle Grazie luostari, Milano, Italia.

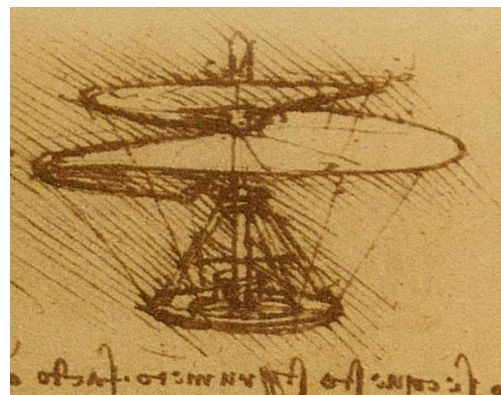
Mona Lisa tai La Gioconda (1503-1505/1507). Louvre, Pariisi, Ranska.

Anatominen tutkimus ihmisen kädestä (noin 1510)

Suunnitelma lentävästä koneesta (noin 1488). Institut de France, Pariisi. Piirros helikopterista.

Leonardon laskuvarjo ja panssarivaunu pienoismallina

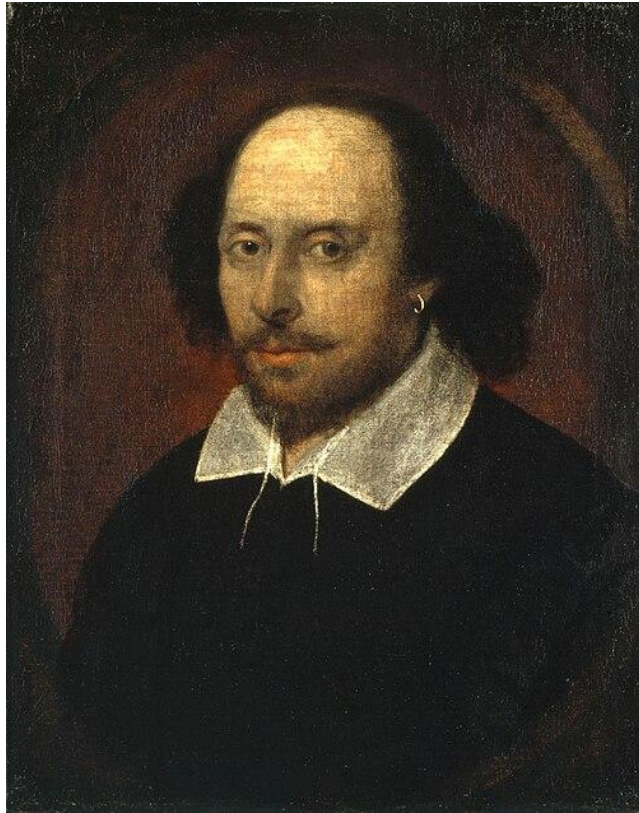

Daavid (ital. David) on italialaisen kuvanveistäjän ja taidemaalarin Michelangelon veistämä suuri marmoriveistos, joka valmistui vuonna 1504.

Taiteen tyylipiirteitä:

- Pyrkimys täydellisyyteen
- Arkkitehtuuri: tasapaino → antiikista pääkolmiot, pylväät, kupolit, holvikaaret → kirkot, kaupunkipalatsit, maaseutuhuvilat.
- Kuvanveisto: taiteilijat, hallitsijat, sotasankarit = patsaita.
 - Alasti, harmoninen ja sopusointuinen asento, sankarillinen
- Taide: muotokuvia, maallisia aiheita uskonnollisten lisäksi
- taideteokset signeerattiin
- Keskeisperspektiivi (syvyys)
- Henkilöt usein maisemassa ja/tai kaupungissa (tausta)

Muita merkittäviä henkilöitä:

William Shakespeare

Paavi Leo X ja hänen serkkunsa, 1518-1519; paavina 1513-1521. Leo X oli todellinen renessanssiruhtinas, nautinnonhaluinen ja laajasti sivistynyt. Rafaelin maalaus